

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.
Uredništvo in upravnništvo: KRŠKO.
Naslov za dopise: »Naprej«, Krško.

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din,
za inozemstvo 35 Din.

Oglas: prostor 1x87 mm 1 Din
Malloglas: beseda 50 p, najmanj 5 Din
Dopise frankirajte in podpisujte,
sicer se ne priobčijo. Rokopisi se
ne vračajo.

Reklamacije za list so pošt. proste

Glasi Socialistične stranke Jugoslavije.

Ali ste resnično ali samo na- videzno za socializem?

Bilo je rečeno, da socializem ne pride v sre-
do ob pol treh popoldne. Z drugimi besedami, so-
cializem ne bo uveden na mah, tako da bi mogli
reči, tega in tega dne, ob tej in tej uri se je pričel
socializem.

S to izjavo se strinjam.
Ampak istotako je resnično, da pride čas, ko
bomo zmagali pri splošnih volitvah in si osvojili
moč vlade.

Ta dan bo začetek konca velike borbe za so-
cializem.

Tisti dan bo začetek konca izkoriščevanja,
bedi in vsem drugim socialnim boleznim, ki razje-
dajo ljudstva in jih tirajo bolj in bolj v željo, da bi
bil že enkrat konec tej borbi.

Kdaj pride ta dan?

Pride, kadarkoli bodo socialisti hoteli. Dobili
bomo socializem kadarkoli bodo socialisti resnično
hotel da ga dobimo.

Manjšina socialistov je izredno aktivna in
stori, kolikor more za svoj cilj. Storitve kakor
stori, se od nje ne more pričakovati. Vsa čast tej
manjšini.

Toda imamo tisoče in tisoče socialistov, ki gla-
sujejo za socialistično listo in to je edino kar store
za socializem. Tudi za ta akt zaslužijo pohvalo, am-
pak sam ta akt ni dovolj. Glasovati za socialistične
kandidate bi moralo biti le eno izmed mno-
gih dejanj za našo stvar. Morda hočejo tudi ti vo-
lilci socializem, toda njihova dejanja tega ne potr-
jujejo. Če nekaj hočeš, moraš tudi delati tako da se
bo videlo da resnično hočeš.

Da dobimo socializem, je potrebno prepriče-
vati večino ljudi, da ga moramo dobiti, tako da bo-
do tudi oni glasovali in delali za naš program.

Tega ne moremo doseči brez močne, skoz in
skoz enotne organizacije z razumnim članstvom in
sposobnim vodstvom.

Mi se moramo boriti za naše cilje sistematično,
ne kaotično.

Proti mogočnim sovražnim organizacijam moramo
postaviti še močnejšo organizacijo.

Deset milijonov neorganiziranih socialistov ne
dela kapitalističnemu razredu nobenega strahu.

Toda pol milijona organiziranih socialistov mo-
re s svojo sistematično, preudarno propagando, s
praktičnim delom in izobrazbo ljudskih mas, obrniti
državo iz kapitalističnega v socialistični tok. Pluto-
kraciji bi pognala strah v kolena, dosegla bi zma-
go na voliščih in pričela uvajati socializem.

Ti nisi dober socialist, če nisi član socialistične
stranke.

Ti nisi socialist, če nisi aktiven v boju za so-
cializem.

Socialist, ki ni član in ne aktiven, izkorišča
svoje brate socialiste, ker morajo vršiti tudi njegov
del dela in ker se morajo boriti radi svoje šibkosti
težje.

Postati član stranke, točno plačevati članarino
in biti aktiven, je prva dolžnost socialista. Na noben
drug način ne moreš nadomestiti tega dela za so-
cializem.

Ko pristopiš — postani član — živ član — ne
mrtev.

Vsak član socialistične stranke je njen neloč-
ljiv del.

Vsak član mora biti aktiven ker le tak ima
vrednost za stranko.

Vsak član mora biti dobro poučen, ne samo v
socialističnih načelih in v spoznanju socializma, am-
pak tudi o taktiki, tekočih dogodkih in stališčih
stranke v raznih problemih, da bo v kritičnih mo-
mentih lahko nastopala kot enotna, razumna sila.

Inteligentnost članstva je najboljša garancija,
da bo socialistična stranka predstavljala gibanje so-
cialističnega delavstva in ne gibanje kake klike, ki
stremi za oblastjo in vodstvom.

Dobro organizirana stranka z inteligentnim
članstvom je dvoje stvari, brez katerih ne more ob-
stajati nobena socialistična stranka, če hoče biti SO-
CIALISTIČNA stranka.

Mi nečemo, da bi bili člani naše stranke ka-
kor tisti človek, ki je prilepil besedilo „očenaša“
na steno, in je vsak večer, predno se je vlegel,
pogledal na ta „očenaš“ na steni in dejal: „Gospod
Bog, to so tudi moja čustva. Sprejmi jih kakor so
napisana.“ Nato se je vlegel.

Mi ne maramo mlačnežev, stranka ne potre-
buje napol socialistov.

Mi hočemo, da bo vsak član zaveden, da bo
vzel svoje včlanjenje v stranko za povsem resno
stvar, da bo agresiven, odločen in nepremagljiv.

Vsakdo naj sprejme v svojem razumu reso-
lucijo, s katero se bo zavezal delati v svojem kra-
ju z vsemi močmi, da ga napravi za intelektualno
in finančno trdnjavo, za utrdbo, ki bo sposobna vr-
šiti svoj del boja za socialistično družabno uredbo.

Kar se za doseg te stvari potrebuje, je res-
nična organizacija, skupna prizadevanja, neprekidna
agresivnost, preudarnost in neupogljiv pogum.

Časov, ko so bili posamezni napori še kaj
vredni, ni več.

Doba sanjarstva je prešla.

Mi moramo biti praktični.

Mi moramo rabiti zdravo pamet.

Mi moramo korakati proti sovražniku v po-
polnem redu, pripravljeni za borbo.

Ako se bomo ravnali po teh navodilih, ki nam
jih narekuje zdrav razum, bodo zmage naše in o-
svobodili se bomo verig, s katerimi nas oklepa ka-
pitalizem.

Ivan M. Work.

»Vlada zakona, reda in pravice.«

Pod tem geslom je sprejela nova vlada mini-
strske portfelje. Koalicija različnih strank, različnih
programov se je strnila v eno grupo in strmogla-
vila radikalno-demokratsko buržoazijo. Ker smo pa
zelo hudi pesimisti, tudi k tej vladi iz različnih strank
s podporo različnih stranic nimamo nobene vere.
Preizkusili jo bomo in danes se javno obračamo
na gosp. prometnega ministra s sledečimi vprašanji
in če ima res tisto železno roko, o kateri pišejo
njegovi [klerikalni] listi, bo tudi tukaj naredil red,
pomagal zatiranim železničarjem do pravice ter
pometil v obeh železniških ravnateljstvih (v ljub-
ljanskem in zagrebškem) z železno metlo:

I. Prevedba delavstva se je izvršila dosedaj
iz dnevne plače in draginskih doklad na pla-
če za delo na uro. Tukaj so razmere takšne, da
so uslužbenec z dvajsetletno službo prevedli v pla-
čo na uro 5 Din. čeprav bi jih lahko uporabili v
vseh službah, kakor n. pr. v skladiščih, kot premi-
kače, zavirače, kretnike itd. bili so takorekoč izvež-
bani v vseh panogah nižje službe. Nasproti njim
so prevedli mlado osobe s petletno službo ki je
trobilo mogoče v demokratski ali radikalni rog, v
plačo na uro do 6 in tudi do 6,50 Din.

II. Opozarjamo g. prometnega ministra, da
so bili pri prevedbi krivično prizadete kategorije,
katerim je bilo po bivši pragmatiki možno priti v
poduradniško kategorijo, in to so bili n. pr. svetil-
ničarji kleparji ter istotako navadni svetilničarji,
ker je ta stroka spadala k prometu. Danes je tako
zastopljena, da so jo od prometne skupine od-
trgali ter jo dodelili h komercialni službi. Izvršiti
to stvar med ljudmi, ki morajo po vlakih skakati v
vseh vremenih in tudi po strehi, to je bil zmožen
pa našem mnenju le kakšen železniški idiot. Prav
tako se je zgodilo s skladiščnimi slugami. Ti so
moral položiti iste izpite kakor skladiščniki. Prej
so prišli po par letih službe in ko so dosegli svoj
plačilni razred v poduradniško kategorijo, kjer so
imeli vse pravice poduradnikov. Danes so jih pa
financionalno za celo življenje zastopavili, ker so jih
uvrstili v kategorijo služiteljev. Prav tako se je
zgodilo tudi s skladiščniki in premikalnimi nadzira-
telji, ki bi morali priti v III. kategorijo, to je v ka-
tegorijo uradnikov brez srednješolske izobrazbe,
potisnjeni pa so bili nazaj v I. in v II. razred zva-
ničnikov. Mlajši z nobeno prakso v delu na želez-
nici so pa prišli v uradniško kategorijo.

III. Osobe na sedanem kolodvoru, Zagreb—
Sava še ni dobilo poletne obleke. Dognali smo, da
leži ta nekje v Ljubljani. Ker je pa postaja Za-
greb—Sava ni naročila, je od tam ne morejo od-
poslati in prizadeto je po nekem birokratizmu zopet
osobje.

UPTON SINCLAIR:

124. nadalj.

France Kremen.

(Po avtoriziranem prevodu Ivana Moleka.)

Nenkrat pa je močiček izpustil Kremenovo
roko in prijel tovariša za ramo. »Če si socialist,
zakaj se vojskuješ z ruskimi delavci?«

»Jaz se ne vojskujem.«

»Uniformo imaš.«

»To ni uniforma vojaka; samo motocikle po-
pravljam.«

»Ali ti pomagaš! Ubijaš rusko ljudstvo! Uni-
čuješ sovjete! Zakaj?«

»Nisem vedel, po kaj grem v Rusijo«, je po-
tožil France. »Hotel sem se bojevati proti kajzerju,
pa so me poslali sem, ne da bi bili povedali, kam
grem.«

»Ah, tak je militarizem, tak je kapitalizem!
Vsi smo sužnji! Ampak mi bomo svobodni! In ti
ne boš pomagal, ne boš ubijal ruskega ljudstva!«

»Nikdar!« je rekel France naglo in odločno.
Tujec ga je ponovno objel in ga je prijel za
roko.

»Hitro z menoj, tovariš! Pokažem ti nekaj.«

Gazila sta sneg po temni cesti in se končno
ustavila pred vrsto delavskih koč iz brun, ki so
imale z blatom in slamo zamašene razpoke. Ame-
riški kmet ne bi hotel imeti živine v takih luknjah!

»Tako žive delavci«, je vzdihnil tujec, ko je
udaril s pestjo na vrata bajte. Odprla je žena, ka-
tere se je držalo več otrok za umazano krilo. Za-
kajena petrolejska je slabo razsvetljevala prostor.
Na eni strani je bila velika peč s kotlom, v kate-
rem se je kuhalo zelje. Gospodar je pokazal Fran-
celu klop poleg peči in ko sta sedela, je zapilil
vanj svoj ostrí pogled.

»Pokaži rdečo knjižico!«

France je slekel s kožuho podšito vrhajo
suknje, odpel jopič iz volne in iz notranjega žepa
bluze je privlekel dragoceno knjižico, napolnjeno s
članskimi znamkami, ki so imele pečate lokalnih or-
ganizacij v Leesvillu, Hopelandu in Irontonu. Tujec
je nekaj časa ogledoval znamke in dejal kimaje z
glavo: »Dobro, zaupam ti. Moje ime je Kalenkin.
Jaz sem boljševik.«

Francetovo srce je poskočilo, dasiravno je že
prej slutil, kdo je njegov novi znanec.

»Našo organizacijo v Irontonu smo imenovali
boljševiško«, je odgovoril Kremen, kakor da je to
zdaj najbolj važno!

»Pognali so nas od tukaj«, je nadaljeval Ka-
lenkin, »ampak jaz sem ostal zaradi propagande.
Iščem soderge med Amerikanci in Angleži ter jim
pravim: Ne vojskuje se zoper delavce, vojskuje
se zoper gospodarje, kapitaliste! Razumeš?«

»Da.«

»Če me gospodarji najdejo, me ubijejo, toda
jaz ti zaupam.«

»Ne povem nikomur.«

»Pomagaš mi, tovariš! Pojdi med ameriške
vojake in jim reci: Rusko ljudstvo je blapčevalo
mного let, a vi ste prišli, da ga potisnete v staro
sužnost. Zakaj? Kaj bodo rekli tovariši?«

»Pravijo, da hočejo nabunkati kajzerja.«

»Tudi mi se bojujemo s kajzerjem in nate-
pemo ga.«

»Govore, da ste sklenili mir z njim.«

»Naše orožje je propaganda — in tega se
kajzer najbolj boji. Potrošimo milijone rubljev, ti-
skamo liste, letake — ti veš, sodrug, kaj delajo
socialisti. Pošiljamo liste in letake v Nemčijo, me-
čemo jih z eroplanov; imamo tiskarne v Švici, Ho-
landiji povsod. Nemci čitajo, mislijo in pravijo; Za-
kaj se borimo za kajzerja, zakaj ne bi bili svobodni
kakor Rusi? Vem, tovariš, govoril sem z mnogimi
nemškimi vojaki. Na Nemškem gre kakor ogenj...
Morda vzame leto ali dve — ali enkrat bodo ljudje
spoznali, da imajo boljševiki prav, saj poznajo de-
lavce, srca delavcev — imajo življenje, ogenj, ki
se ne da ugasniti v srcu.«

»Gotovo, ampak teh reči ni vredno pripovedo-
vati ameriškim vojakom.«

»Ah, moj Bog, saj vem, saj znam! Bil v Ame-
riki! Mislijo, da so ljudje po božji volji! Vse vedo
— ne moreš jih učiti! Demokracija so, nimajo raz-

Schichtovo - milo z znamko „Jelen“

je nepresežno v pralnem uspehu in izdatnosti.

Pranje s Schichtovim milom je zabava!

IV. Znano vam je, g. minister, da je bilo l. 1920. ravno pod režimom vaše stranke nekaj nedolžnih vrženih na cesto, ki pa niso zakrivali ničesar, pa so danes na cesti brez vsakih pravic. Plačevali so penzijo, prav tako v provizijski sklad — vzeli so jim pa vse, še legitimacije so jim bile pobrane. Vaš g. kolega dr. Korošec je takrat obljubil, da pošlje komisijo po progi, ki naj ugotovi krivdo enega in drugega. Tedanja vlada je padla, dr. Korošec kot prometni minister je šel, na njegovo mesto pa je prišel demokrat Joca Jovanović slabega spomina. Kaj je ta ukrenil, ne vemo, vaša dolžnost pa je sedaj, da to krivico uredite, ki so jo pomagali storiti tudi vaši somišljeniki oz. ti v prvi vrsti. G. prometni minister, tudi tukaj je polje za delo. Če hočete, da vam bo še kdo verjel, da je sedaj vlada zakona, reda in pravice, pa se spravite na to delo, pri tem vam ni treba nič nadaljnjih besed in obljub. Opozoriti vas moramo tudi na to dejstvo, da prožno in skladiščno osobje ni bilo prevedeno z dnevne plače na plačo za uro pod direkcijsko drž. železnice v Ljubljani, namreč osobje, katero je spadalo pod južno železnico. Tudi tukaj je treba narediti red, ker zadnji čas je, da dobi tudi to osobje, ki je najslabše plačano ter ima tudi najbolj naporno delo. Prožno osobje mora, če je treba, tudi ponoči ob vsakem vremenu ostati ter pri vsaki nesreči pomagati, pa naj se ta zgodi na progi ali na postaji. Gospoda, sedaj ste v vladi, naredite red, da pridemo do naših pravic, ker mera je polna. S 17.50 do 22.50 Din na dan ni mogoče živeti!

Vam, sodrugi železničarji, pa kličemo: Stopite v vrste zavednega proletariata! Organizirajte se strokovno in politično, naročite „Naprej“. „Ljudski glas“ ali „Vorwärts“, agitirajte za te liste od moža do moža, tako bomo zmagali, če bomo vsi vedeli, pri čem da smo! Na delo tudi vi sodrugi!

Železničarji, ki so že organizirani.

Razno.

BOJ ZA „NACIJO“, PLAČAN Z — LAŠKIMI LIRAMI!

Sobotni „Slovenec“ poroča iz Postojne, da se tam nahajajo člani orjunaškega oblastnega odbora, ki so v Italijo pobegnili. Mussolinijev odposlanec jih je sprejel in jim obljubil vso pomoč, laška vlada jim bo dala stalno mesečno podporo. Iaz. Kranjec dobi mesečno 5000 L, Debeljak 2500 L, ostali člani po 500 L. Kranjec je dobival že prej podpore v znesku 20 do 30.000 L, zadnje incidente ob italijansko-jugoslovanski meji — mi smo takoj takrat poročali, da so na obeh straneh domenjeni! — so mu pa plačali s 75.000 L kot prvi obrok na vsoto 250.000 L, ki jo je določil laški fašistovski svet! Tudi list „Orjuna“ je prejemal podpore s strani laške vlade in sicer mesečno po 8000—10.000 L. Ta denar je nakazovala „Banca d'Italia“ preko „Slavenske banke“.

redov; mezdni sužnji — ha, to jim je nekaj tujega, grdega, kaj? Streljali bodo na nas — videl sem, kako so tolkli delavce v Grand Streetu“.

„Tudi jaz sem videl — vse sem že doživel. Kako naj vam pomagam?“

„Propaganda!“ je kričnil Kalenkin. „Propaganda! Prvič imamo zdaj dovolj denarja za propagando! — ves denar v Rusiji je za propagando! Povsod na svetu dosežemo delavce in jim pravimo: Vstanite! Vstanite in zdrobite svoje verige! — Ali mislite, tovariš, da nas ne čujejo? Kapitalisti vedo, da nas delavci slišijo, pa se tresejo in pošljejo armade nad nas. Mislijo, da se jim bodo armade pokorile — vedno — ali ni tako?“

„Američani mislijo, da se rusko ljudstvo vzdigne proti vam.“

Mali Rus se je zahrohotal v divjem smehu. „Kdo se vzdigne? Ljudstvo ima sedaj svojo vlado. Prvič v Rusiji in prvič na svetu vladajo delavci — in mi, delavci, se dvignemo proti sebi? Takaj v Arhangelsku so postavili — kakor se pravi — marionete, katerim pravijo socialisti — vlado, ki jo imenujejo rusko. Ampak Rusov ne bodo prevarili, varajo sami sebe.“

„Američani so mnenja, da se moč te vlade razširi na vso Rusijo.“

„Razširi se samo tako daleč kamor dosežejo njihove čete — samo tako daleč. V Rusiji se združijo vsi ljudje — vsi so boljševiki — kadar vidijo, da prihaja tuja vojska. In zakaj, tovariš? Ljudje vedo, kaj pomeni, ako pridejo tuji kapitalisti postavljati vlado za Rusijo. To pomeni boj za — francoske in angleške dolgoce, ali veš?“

„Dobro vem“.

(Dalje prih.)

tiste, ki ji je bil „naš“ Tone Kristan ravnatelj. Tudi oriunaška gospodarska organizacija „Ekonomska Orjuna“ v Ljubljani je imela tri četrtine svojega kapitala založenega iz „Banca di Roma“! Komentar ni potreben. Prečitaj si današnjo notico „Slika fašistovskega nacionalizma po vsem svetu“, Zivela „Nacija“!

Iz vlade. Pravosodni minister je poslal vsem uradnim organizacijam in uradom razpis, da mu naj čim prej predložijo svoje pripombe za izpremenitev uradniškega zakona. — Železniški minister je podpisal predlog zagrebške direkcije za nakup zemljišča, na katerem se bodo zidale hiše za železničarje, ki prebivajo po vagonih. — Za popravilo telegrafa in telefona je poštni minister odobril 370.000 Din — K poštnemu ministru je prišel moledovat naš stari znanec, ljubljanski poštni ravnatelj dr. Debeljak, ki se mu je stolec tresel, ker se je pod njegovo upravo uvajal na pošto orjunaški režim. Izjavil je, da je popravil vse krivice (tudi one z dolarsko afero? Ali je sprejel razkrinkovalca te afere, poštnega uradnika Detelo na njegovo prejšnje mesto?) Ugotavljamo, da se pri dostavljanju „Napreja“, ki ga ima gospod v želodcu, še vedno gode nerednosti, o čemer bomo še pisali! — V narodni skupščini se vrši debata o vladni deklaraciji. Prišlo je do hudega spopada na pesti med vladnimi in pašič-pribičevčevskimi poslanci, ko je bilo prejšnji vladi očitano, da se je pod njo prelivala nedolžna kri v Macedoniji in v Trbovljah. — Zemljoradniki bodo glasovali za vlado.

Stjepan Radić se bo torej zagotovo vrnil. V Budimpešti je odpotoval Radićev zet dr. Košutić z vidiranim potnim listom zanj, nakar se vrne preko Subotice v Jugoslavijo. Po novih vesteh pa pojde Radić v Prago.

V Pečuhu na Ogrskem so še od prejšnjega tedna stavkali vsi stavbiški delavci (nad 1500 ljudi.) Po ljuti borbi so zmagali popolaoma.

Londonska konferenca se razvija zelo povoljno. Zlasti za kapitaliste. Nemška delegacija je ponudila za izpraznitev Porurja in radi popusta v vprašanju francosko-belgijskih železničarjev v Porurju tako protislugo, da bi se v nemškem državnem zboru izglasoval zakon, ki bi v sedaj okupiranih ozemljih vsak štrajk onemogočil! — Porurje bi se izpraznilo 5. oktobra. O tem bo razpravljala odbor štirinajstih mož na izvenkonferenčnih sejah. — Herriot je odpotoval v Pariz na posvetovanja.

Angleška vlada je dosegla po dveh ponesrečenih glasovanjih končno le zvišanje mezd za poljedelsko delavstvo. Za bodoče bodo te mezde uravnavali posebni uradi, ki se bodo ustanovili po deželi.

Slika fašistovskega nacionalizma po vsem svetu. Miguel de Unamuno, slavni španski socialistični znanstvenik, ki ga je fašistovski diktator Primo de Rivera nagnal na zapuščen otok in se je pred kratkim vrnil iz prognanstva, je napisal še pred svojo rešitvijo sledeče pismo, ki do golega razkrinkava španskega diktatorja, pa tudi vse klike po vsem svetu, ki pod firmo nacionalizma uganjajo najumazanejšo osebno špekulacijo: Na Puerto Cabrasu de Fuerteventura. Vi ste me izgnali na ta daljni, izsušeni otok, ne da bi mi povedali vzroke za to dejanje, brez preiskave in možnosti, da se pred sodiščem branim, ker sem brezpogojno nasprotnik te diktature, ki vodi Španijo pod psa. Želim, da ostane odgovornost za ta izgon na diktatorju samem in zlasti na njegovem predsedniku, ki je to odredil iz nizkotne osebne maščevalnosti v enem svojih delirijev tremens. Ker sem svoje otroke naučil delati, bodo trije med njimi brez moje pomoči skrbeli za vso družino. Tega ta Primo de Rivera ni prej videl, on, ki je splezal do moči s pomočjo kraljeve strahopetnosti in vojske, potem ko je imetj svojega otroka in doto svoje žene izgubil v igri. Kako bi se mogel človek sporazumeti s človekom, ki se je vzgajal po beznicah, igralnicah in bordelih in ki je do zadnjega časa uporabljal svoj vpliv za to, da bi se ne zasledovala javna vlačuga, ki je strup prodajala? Najbrže se ne povrnem iz tega kraja, dokler se naša uboga Španija sama ne osvobodi klike teh igralcev, razuzdancev, pijancev in roparske sodegre, ki Španijo onečaščajo. Kakšna oskrumba, če ti o patriotizmu govore! Toda kar je še hujše nego sta njegov egoizem in perversnost, je njegova neumnost. Ta ubogi diktator je grehoten in nemoralen kakor živina. Njegova duševnost mu ne dovoljuje, da bi mogel razločevati, kaj je častno in kaj nečastno. Tega bo kmalu konec in bo pomagalo le k temu, da se mnogi ljudje spoznajo v svoji goloti... — To pismo objavljajo sedaj listi po vsem svetu in prihajajo pod nos tudi vsem Mussolinijem, Hitlerjem in Ludendorffom, kulkuks-klanovcem in — Pribičevcem.

V Lovenlandu, ki se nahaja v severnoameriški državi Koloradu so odkrili velika ležišča nove rude, ki vsebuje zelo mnogo radija.

Kupujte čevlje samo z znamko „Peko“.

Kar vi potrebujete, to je Elzafluid. To je pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine. Poizkusna pošiljka Din 27.— Lekarna Evg. V. Feller, Stubica Donja, Elzatrž št. 252. Hrvatska.

Vojna v Sloveniji.

[Dopis z Dunaja.]

Grozovito je, če se spominimo nazaj kako je bilo v vojnem času. Upam, da bo vsak, ki je veliko vojno spoznal, večer nasprotnik vsake vojne. Tu se je morilo ljudstvo, ki si je bilo drugo drugemu podobno. Še živeli, ki so si podobne, ne morijo druga drugo. To je bilo pa ljudstvo, ki ima pamet v glavi! Seveda je bilo to le ljudstvo enega samega razreda: delavstvo, kmet in uradnik. Na drugi strani, kjer so si bili podobni po velikih potrebah in debelih vrvatih, tam se niso klali.

To je bila krvava borba z orožjem, kakor pa pride po vsaki vojni kakšna zmešnjava, tako je prišla tudi po tej; novi prepiri med narodi, gospodarske krize, revolucije, fašizmi itd. Če natančno premislimo situacijo, moramo priti do prepričanja, da ta vojna z orožjem ni več moderna, to se pravi, da ni več v skladu z duševnim razvojem, ki ga je prehodilo ljudstvo od tistega časa, ko je bilo za vojne še navdušeno.

Porajajo se pa v modernih državah že povsem nove vojne. Duševne vojne. Tako je n. pr. na Angleškem, na Francoskem, Danskem itd., kjer socializem zmaguje, kjer se proletariat neposredno bojuje s kapitalizmom.

Tudi v naši Sloveniji se je porodila taka moderna vojna. Samo to je žalostno, ko se sami takšni med seboj borijo, ki so si podobni. Ne proletarci proti kapitalistu, temveč socialisti proti socialistom!

Odkar je s. Bernot 1921. l. v Trbovljah napovedal vojno kapitalistu Kristanu in njemu podobnim, ta vojna še vedno traja, tako da smo že čez tri leta v vojnem stanju. [Torej z naše strani se ne vodi boj proti socialistom, delavcem, temveč le proti voditeljem, ki smo jim mi že nešteto dokazali in o katerih je tudi s. Oset spoznal, da so navadni kapitalisti, v socialistični plašč odeli! To je s. Oset dobro povedal, samo v toliko se moti, če misli, da je posameznik s. Bernot Kristanu in njegovim vojno napovedal. Nikoli bi ne prišlo do te vojne napovedi, če ne bi stal zaveden proletariat za njo! Ur]

Ko sem na trboveljskem kongresu videl to vojno napoved, sem takoj imel ves potek vojne pred očmi. Rekel nisem nič, samo zasledoval sem vse. Bil sem samo prvi dan na kongresu, ter sem že vse to vedel, kam to vodi, če je ogromna večina za vojno, s katero sem se tudi jaz strinjal. Sklep je bil storjen drugi dan, ko jaz nisem bil navzoč. Ampak svoje glasovnico sem oddal nekemu delegatu, ki je bil za vojno, in sem s tem izrekel popolno zaupanje v pravilnik, po katerem naj bi šla stranka za bodoče svojo pot.

Danes pa vidim, da si hočejo mnogi med tistimi voditelji, ki so bili takrat najbolj navdušeni za pravilnik, umiti roke in pravijo, da so bili na kongresu, pa niso glasovali! To je res dobro vprašanje: Zakaj pa je šel tisti sodrug, ki tako pravi, sploh na kongres? — Jaz pa javno povem, da nisem bil pri glasovanju navzoč, ampak izrekel sem popolno zaupanje pravilniku s svojo glasovnico! Ravno takšno sliko imam o takšnih sodrugih, ki si roke umijejo, kakor l. 1914., ko je bilo vse na strani Avstrije: Italija, Rumunska, Grška itd. so ji hitele zagotavljati zvestobo. Čez tri leta in še prej pa smo videli da je bilo vse proti Avstriji, ker so jo hoteli premagati. Lagali so ji svojo zvestobo in umazana je bila ta laž. Ravno tako je pa sedaj pri tem pravilniku, sodruga Krušič in Jeram se mi tako vidita kakor Italija, Rumunija itd. Mislim da me bodo sodrugi razumeli, kaj mislim. [Glede s. Jerama se s. Oset moti. On ni nastopil proti pravilniku, temveč so mu „Socialistovi“ uredniki, katerim je neki svoj članek poslal, en stavek tako sleparsko potvorili — socialistična morala! — da je izgledalo, kakor da je pisal proti pravilniku. To smo javno ugotovili. Sodr. Oset je tisto ugotovitev bržkone prezrl, ali pa ni dotične številke „Napreja“ dobil. To se pa vidi, kakšne posledice ima to, če falsifikatorjem ponudiš en pratek, kakor ga je s. Jeram z dotičnim člankom „Socialistovim“ žurnalom! Hudiči te zgrabijo za čelo roko in pošteni delavci mislijo potem, da si ti storil greh, ki so ga le hudiči storili! Sicer pa — Jeram molči. Ur.]

Ali je res, da se moramo sramovati, da smo tak strog pravilnik sklenili proti samim sebi? Kdo je pa kriv vsega tega? Kristan in vsi tisti voditelji, ki so izrabljali socializem v svoje in v kapitalistične namene ter nas s tajno diplomacijo goljufali! Zato je bilo nujno potrebno, da smo sklenili nekaj takega, po katerem voditeljem ne bo več mogoče prodajati nas kakemu mešarju, ker se zavedamo, da nismo več Kristanova telela, ampak organizirani zavedni člani, ki hočemo tudi nekaj govoriti ter imeti pravico do svobode v socialistični stranki. Seveda klerikalci ne bomo nikoli dovolili, da nas uče o naših organizacijah, ker znamo sami red napraviti!

Naš pravilnik je naperjen proti tistim voditeljem in vsem, ki socializmu škodujejo. Zato pa so sedaj zopet enkrat sklicali ves svoj generalni štab skupaj, kako bi ga prekopicnili, „ker je za gibanje neveren“, kakor oni pravijo. Toda, sodrugi, ta pravilnik je ustvarjen tudi od onih, ki nosijo zdaj socializem v lepi košari naprodaj!

Po preobratu je bilo v vseh državah ljudstvo silno revolucionarno in socializem je imel najlepšo priložnost, da si pribori lepe zakone vsemu ljudstvu v prid. Samo pravih voditeljev ni bilo, in zavednega proletariata ne dosti, ki bi nad voditelji čuval, ur. Po vsej Evropi in po vsem svetu pa smo videli, kako si je znalo delavstvo kolikor toliko obrniti to ugodno konjunkturo sebi v prid. Samo v naši materni deželi Jugoslaviji (ki smo si jo že davno želeli), samo tukaj nismo niti tistega „kolikor toliko“ nič dosegli. Če so bili vsaj drugod voditelji nekaj vredni kot socialisti, so bili pri nas popolnoma zanič, da bi nam priborili košček boljšega kruha in ljudsko pravico. Seveda, tisti voditelji, ki so bili kaj vredni, so bili iz Gradca, z Dunaja ali pa iz Trsta doma, po prevratu smo pa bili od njih odrezani.

Naenkrat smo zaslišali, da je tu velik osvoboditelj v osebi Antona Kristana, vse je bilo navdušeno za njim, tako da so začeli še v Beogradu z njim računati. Pa ne zato, ker bi bil šik gospod, ki bi se ga beograjska gospoda bala, temveč bala se je mase, katero je zastopal. Tako so mu takoj iz strahu ponudili na dolgi preklici pol hleba kruha za proletarce. Če bi bil Tone malo bolj hud, bi lahko celega dobil, pa misli si je: Zadovoljen sem s tem. — Zato je pa imel nalogo ljudstvo potolažiti.

Kapitalisti so dobro vedeli, da kadar daš teleni furzel na vrat, potem je tele tvoje in mora biti pohlevno. No, in sedaj pa že vidite, kako se vam tistega pol hleba kruha krajša, da ga še za osmin ko ni več! Prizadeti pa ste vsi delavci in kmetje, posebno pa državni uslužbenci (n. pr. železničarji) najbolj.

Vsega tega pa je kriv voditelj, ki delavstvo zastopa, potem se pa da za svoj dobiček pregovariti in vse revno ljudstvo v suženjstvo proda.

Če bi bili Kristan in vsi slični voditelji proletariata pošten, potem bi danes ne imeli takega pravilnika in tudi stranka ne bi bila razcepljena, niti bi ne bili za drugimi sodrugi v inostranstvu za celih 50 let nazaj. Bili bi spredaj kakor so v Nemški Avstriji.

Sedaj pa vprašam sodruge, ki se dvigajo proti temu pravilniku: Ali se zavedate, da podpirate s svojim stremiljem prejšnjo voditeljsko lumparijo? Jaz mislim, če ste učitelji in funkcionarji, da se morate zavedati, kako potreben nam je takšen javni pravilnik. Le če bi bile vse osebe poštene, bi nam ga ne bilo treba, zadostovalo bi nam takrat že to, da bi poznali marksistični (socialistični) program.

Osebe pa postanejo kaj rade nepošten, zlasti na vodilnem mestu. Kristan nas je tako daleč zapeljal, da ga ni mogoče zagovarjati. Če bi bil on pravi socialist, bi moral stati na istem stališču kakor francoski socialist Jean Jaurés ali pa s. Matteotti, ki sta dala svoje življenje za osvoboditev ljudstva in nista poznala kompromisov. Kristan je pa seveda takoj mislil na ministrstvo. Kaj pa je bilo tega treba, da je šel s tistimi svojimi desetimi možmi v buržoazno vlado? Ali ne bi mogli rajši na straži biti in nam poročati, kako se gospodari z državnimi blagom?

Torej, eden izmed voditeljev je že imel zagurano mesto, proletariati bi ostal brez njega v svoji anarhiji. Naenkrat pa pride spet drugi iz Amerike, ki je govoril tako, da so bili vsi kot polni njegovega glasu, ljudstvo pa je vpilo: „Bravo! To je naš rešitelj!“ in ploskalo. Preketo smo se opekli pri teh Kristanih, kakor so nas speljali! Po drugih državah so socialistične voditelje morili, pri nas pa — v državno službo... (Proletariat se bo vedno opek, če bo pričakoval rešitve iz voditeljskih rok. To je naše načelo in pravzaprav glavni vzrok, zakaj vodimo to svojo vojno. Kar se pa tiče Etbina, ga ne smemo niti oddaleč primerjati s Tonetom in tudi ne v isti meri obojati. Mi smo svoje stališče o njem predlansko leto na drobno orisali v celi vrsti člankov, ko je bil v Ameriko odšel. In to je pri Etbini: Ko je nad proletariatom grešil, je šel in se ni več vrnil med njega, da bi zmedo delal. S Tonetom imamo pa vsak dan nove boje, potem ko se je dični gospod onečedil že z vsemi mogočimi kapitalističnimi špekulacijami, buržoazijami in kamarilami. Ur.)

Sodrugi, ali hočemo še več takih? Pri takih ljudeh bi moral biti pravilnik še vse drugače popoln in od države bi morali imeti priznano ljudsko sodišče, da bi člani s takšnim voditeljem lahko storili, kar bi sklenili! Kar sta tista dva učila in v parlamentu naredila, vsa čast temu, ampak potem vse skupaj pustiti, ko imam zase dovolj, to je pa potrebno, da si vsi v album zapišemo, da ne bomo pozabili!

Pošljite naročnino!

„Naprej“ je treba čitati in plačati — potem bo delavstvo kmalu združeno!

Seja pokrajinskega odbora SSJ in KDZ se bo vršila v nedeljo 17. avgusta ob 8. na Zid. Mostu.

DNEVNI RED:

1. Poročilo tajništva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za I. polletje 1924.
4. Proračun za bodoče gospodarstvo.
5. Strankin zbor.
6. Razno.

Prejšnji dan (16. avg.) se bo vršila seja nadzorstva v pisarni pokr. tajništva v Krškem. — Če se kak član ne bo mogel udeležiti, naj to pravočasno sporoči, da obvestimo namestnika.

Pokrajinsko tajništvo SSJ in KDZ.

Izjavljam, da se strinjam z objavo naročnikov „Napreja“. Želim tudi, da objavite pri vsakem naročniku, od kdaj je naročen na dnevnik. Seveda ako se člani s tem strinjajo. S predlogom, da se uvede nova zbirka „Za enotnost delavskega pokreta“ se ne strinjam. Saj imamo zbirko „Tisk, sklad“. Po mojem bi bilo delavstvo najbolj enotno, če bi bilo zadostno izobraženo. To naj nam pa prinese velik in denarno dobro podprt „Naprej“ kot dnevnik. Sodrugi pozdrav! — Joško Kogoj, Gorje pri Bledu 98.

Dopisi.

ENA SAMA POT JE K ZDRUŽENJU!

„Revolucija“ v Socialistični stranki, ki so jo na novo uprizorili neki gospodje, se je postavila pod geslo: Le vkup, uboga gmajno proti voditeljem! — To je napačno stališče. Res je, da se moramo združiti, toda predvsem potrebujemo več šole, več izobrazbe, tako si bomo organizacije okrepčali. In najpoglavitejše, česar potrebujemo, so pošteno socialisti. Tukaj dajmo roko na srce in se vprašajmo: Kdo je napravil razdor v stranki, ali pošteno socialisti s „slabo“ taktiko ali egoisti z demagogijo? Kdo pa je kriv tega „bratomornega“ boja, ki je naperjen samo proti laži-socialističnim demagogom in kapitalistom, nikdar pa ne proti zavednemu socialističnemu delavstvu? Jaz pravim, da so vsa razdora krivi edino diktatorji, ki so si potem stranke lepe dobičke naredili in ki se jim še vedno slane cedijo po njih. V Nemški Avstriji je večkrat zmaga kakšna opozicija, toda bivšim centralnim odborom in njihovim pristašem ni nikoli padlo v glavo, da bi stopili iz stranke in kakšno novo ustanovili. Avstrijski sodrugi so pač poznali disciplino. Po prevratu so bili sami socialistični ministri v koalicijski vladi. Pozneje se je napravil sklep, da morajo odstopiti, in tako se je tudi zgodilo. Kako je bilo pa pri nas? Storili smo istotakšen sklep, toda naši ministri se zanj niso brigali. To je bilo tisto zlo, ki ga stranka ni mogla več prenesti, tu je bila disciplina razbita in so morali nastati razdori. Zavoljo tega je še danes dosti takšnih, ki čakajo od zunaj, na skupni poziv za združitev na temelju pravilnika, zlasti pa progresivnega davka in načela javnosti, to so baze za zedinjenje, ne pa želje in nediscipliniranosti posameznikov! In do tega bo tudi moralo priti. Sodrugi, ne prenačajte cele zadeve, ker s kompromisi si bomo še to uničili, kar smo si ustvarili. Zakaj smo se pa tako dolgo topli proti korupciji? Mar zato, da bomo nazadnje puške v koruzo vrgli in se kakšnim korumpiranim voditeljem udali? Če gremo preko pravilnika se to namreč pravi, da se udamo le voditeljem na milost in nemilost, ne pa da se združimo z enakovrednim proletariatom! Glavo pokonci, premislite vse dobro, prečitajte še enkrat stare številke „Napreja“, ki je bil pisan pod našim kurzom in potem ne bo drugače mogoče, kakor da zmaga tudi pri vas ideja resnice in poštenosti ter s kompromisi nekompromitirane Socialistične stranke! — V. E.

Ljudski morilec sedaj — duhovnik! Bivši laški kronprinc Jurij je bil za svetovne vojne brigadni komendant. Ta brigada je bila med Hohenzollernci zelo v časti, ker je znala najbolj ljudi moriti. To je bilo v vojnem času. Ko je pa krona princu spodletela, si je naenkrat mislil: Sedaj bom pa pobožen pastir! — Šel je bogoslovje študirat in je bil pred par dnevi za duhovnika posvečen. In papež mu je podal svoj blagoslov — duhovnikom s kmetov ni podal še noben papež svojega specialnega apostolskega blagoslova... No, in princ ne bo več vodil morilnega orožja — samo blagoslavljaj ga bo. In pridigoval bo mir med ljudstvom. Ne ubijaj, da poideš v nebeško kraljestvo! — Takšni so ti tički! Če ne morejo postati kralji, pa postajajo katoliški duhovniki, samo da jih ubogo ljudstvo dobro preživlja, tisto ljudstvo, ki ga tako farbajo, da je še danes vse črno in rumeno. Ljudstvo, kdaj boš spregledalo, kako so te ti gospodje hujskali na klanje, zdaj pa hočejo biti nedolžni angelji! Vi, očete in matere, povejte svoji deci, kaj so bili ti gospodje v svetovni vojni! Zlasti našemu slovenskemu kmetu in delavcu bi bilo treba razum odpreti, ko korakata še tako daleč za mesecem! Vsa Slovenija je pokrita s črnimi oblaki, ali nič ne vidite? Vi, ki ste toliko trpeli, ali hočete še nadalje trpeti? Ali še niste prišli na to, kako so vas pastirji dr. Korošci zapeljali? V stari Avstriji so bili prav tako kakor tisti kronprinc Jurček prijatelji vsega črnomurčenega, danes so pa navdušeni slovenski in jugoslovanski klerikalci, da si že skoro v dvomu, če so še mogoči kakšni drugi bolj patriotični narodnjaki. Če bi bili Korošci tako srečni,

da bi postali svoji avtonomiji kralji, bi gotovo zaglali črno sukno proč in si pripasali ostro nabrušeni meč, da bi tista avtonomija le dolgo zdržala! Slovenski proletarec, delavec in kmet: Ali imaš kaj možganov? — F. O.

V Celju se je vršil „protestni shod“ stanovjskih najemnikov. Glavno besedo je imel seveda gospod Koren, kajti njegove privatne zemlje potrebujejo lepih prostorov, zastraženih od stanovjske komisije, on sam pa potrebuje dovolj izstradanih delavskih par. da mu ob vsaki priliki, kadar se mu zljubi ziniti kako besedico, besneče ploskajo in odgledujejo njegove resolucije. Da drugačnih ljudi ne mara, je dovolj dokazal lani 24. junija [na znani seji pokrajinskega odbora v Celju], ko je ves divji odšel, ker je dobil za svojo resolucijo samo dva glasova. Na tisti seji namreč ni bilo [razen dveh: zapeljance in oportuniste] od njega odvisnih delavcev, med njimi samostojnih obrtnikov in obrtnic, s katerimi so si kar povprek v botrinji. Stanovjskim najemnikom se samo čudimo, da imajo od vsega svojega trpljenja še vendar tako veselje ploskati in kričati nad praznimi frazami.

Napisali smo, da je zaupnik Korenove partije deložiral svojega člana. [V Celju se je zgodilo!] Na shodu stan. najemnikov smo zvedeli, da je prišel tisti zaupnik še isti večer h gospodu Korenu in se je jokal, ker je „moral“ napraviti tako grozno dejanje. Iz zgodovine nam je znano, da je jokal tudi Juda Iskariot, predno se je obesil. Zapeljivec tega Judeža se seveda radi svoje zapeljivosti nikdar ne joče, ampak še dalje demagoško zapeljuje, tako da v Celju Judežev še ne bo tako kmalu konec.

Samo dvoje si lahko: socialist ali kapitalist. Srednje pot poznajo samo trgovci in obrtniki, ki se boje za svojo privatno lastnino. Vendar morajo tudi ti nehati biti „socialisti“ kadar neha med delavstvom vera v njihov kapitalistični socializem.

Družina, Oče strog, a pravičen. Mati lahko-miselna in slavo-hlepna. Otrok pa mlad in neizkušen. Mati se zaveda, da je otrok edini dedič in da njegova ni nič razen potrebe za vsak dan. Zato si mora otroka na vsak način pridobiti, da ji bo podpora v njeni lahkotnosti. Dovoljuje mu in ga celo navaja k vsemu, kar mu je oče kot škodljivo odsvetoval. Tak je danes položaj med našim proletariatom. Kdor hoče razumeti, naj ne bo kakor ta mati, ampak kakor oče, ki hdi nad detetom — samim seboj in svojo mislijo.

V resnih in poštenih debatah zaidemo navadno večkrat v takozvane negalanosti, kar je pri preračunanih demagoških poskusih izključeno.

Izbirati besede se pravi iskati srednjih poti. Z drugo besedo se to pravi: ko bi se te ne bal, bi ti že povedal, da ne delaš prav, ampak da si lump. To se vidi najlepše pri dopisih iz Trbovelj, ki jih prejemamo mi in iz „sajastih dolin“, katere prejemajo Kristanovi trabanti.

Kadar želite vi, demagoški spremljevalci najbolj demagoškega veljaka videti svoj konec, vam svetujemo, da si nekoliko ogledate naše tabele, kako naraščajo. Protistrupa za to zastrupljanje ne boste iznašli, pa če privabite v „rdeči veletok“ vsak mesec enega Korena, Krušiča in podobne. Zedinjenje napreduje pri tistih, ki tiho in smotreno delajo, ne pri tistih, ki po zedinjenju kriče in točijo krokodilske solze. Razumeli, gospodje zedinjevalni apostoli Toneta, edinega gospoda vašega? — Delavec, ki misli.

Litija. Pri tukajšnjem okrajnem sodišču je za jetničarja neki Kračman, ki postopa prav po nečloveško surovo napram jetnikom. Imenuje jih tudi z različnimi grdimi imeni. Nekega dne je prinesla žena enega izmed jetnikov malo kruha in potice — seveda je bolj slaba bila, ker vemo, kakšno potico danes jemo, ko nam ta boljši del buržoazija odrgrga že od žuljev. Kračman je te stvari pregledal in nato izvršil svojo službo, seveda na bolj surov način, nego mu je predpisano. Obrabl je tisti beraški kos potice, ki je bila bolj svoji sliki podobna, nato je zabrusil arestantu v obraz, da kaj bo arestant potico „žrl“, ko je pa še on sam nima. In vrgel je potično sliko jetniku pred noge. Pa mi poznamo jetničarja da ne je samo potične slike, marveč kaj boljšega, drugače ne bi bil tako vampast. Par dni pozneje je pokazal svojo kulturo zopet nad nekim dekletom približno 25ih let, ki je tudi v zaporu. Dal ji je bolj vojaško povelje, da mora iti na delo, naker mu je dekle mirno odgovorila, da ne more iti, ker je bolna. Nahrulil jo je: kaj ti pa manjka? Ali imaš svoj čas? — Dekle mu je aramežljivo odgovorilo da ne. Zopet je jetničar pokazal svojo kulturo ter ji rekel, naj pokaže krilo od znotraj če ima svoj čas. Čez nekaj časa je o tem zvedela jetničarjeva žena ter ga opozorila, naj se bolj dostojno obnaša. Ampak nam ni dovolj, če ga samo žena samo o takih nedostojnih stvareh opozarja, hočemo, da se dostojna oblast za to zavzame, ker je to njena dolžnost. Vprašamo oblast, ali je jetničar poverjen za šikaniranje zaradi strankarske, ali pa je to le njegova lastna krivda? Mi smo vsekakor proti takšnemu postopanju, pa naj bo zaradi tega ali onega. Jetniki so tudi ljudje, ne pa tigri, kakor nas neizobraženi jetničar imenuje. Priporočamo jetničarju, naj gre s svojo kulturo in starostjo takoj k zdravniku, saj je za službo že nesposoben, na njegovo mesto pa naj pride bolj zaveden človek. Imamo še dosti materiala, pa naj bo za danes to zadosti. — Vsevedež.

Poročilo

o pokrajinski strokovne konference 3. avgusta 1924.

[Nadaljevanje.]

JERAM: Potreba je, da kongres spregovori o poročilu tajništva, o blagajniškem poročilu itd. in tudi o predloženi resoluciji tajnikov. Če se ne bo vse pojasnilo in delegati ne bodo posegli v debato, je to znak, da delegati izvirajo iz organizacij, ki so najbrž povsod enake, t. j. nezainteresirane na tem boju. Delavstvo se ne da vleči za ušesa. Članstvo v organizacijah se bo moralo samo zainteresirati. Ne strinja se s predlagano resolucijo, kjer ta pravi, da se mora napraviti sklep, ki bi preprečil razne pisave, kar je nemogoče. Kongres ne bo zmožen tega preprečiti. Pri resnem in pravilnem delu odpade pa vse napadaje; to se je že pokazalo. Napadi so nemogoči pri absolutno doslednem in pravilnem delu. Navaja Del. zbornico, ki ne vrši svojih nalog. Če se sklepa na temelju resolucije glede napadov, bo to le vzrok razkola v strokovnih organizacijah. Omenja gospodarske organizacije, ki morajo s svojim delom v socialističnem smislu delati čast delavskemu pokretu. Dosedaj se v njih dela kapitalistično, ne pa socialistično. Navaja stavbene zadruge delavskih domov, ki so s svojim delom zelo malo socialistične, čeprav bi to socialistično delo po socialističnih principih gospodarske zadruge morale vršiti. Strokovne organizacije imajo interes na tem, kako se razvija delavsko združništvo. Vsi delegati hočejo gotovo izboljšati, pa ne poslabšati v nobenem oziru dosedanje delo. Pisavo listov je med drugim karakteriziral sledeče: Pisava „Delavca“ in obeh političnih listov je taka, da če daš vse tri v žep, dobiš trgnje in zbolíš, ne veš pa, kaj ti je. Greš k zdravniku, ki ti vzame vse tri liste iz žepa, pa si zdrav.

URATNIK: Predlaga komisijo za ureditev svoje resolucije, v katero predlaga ss. Leskoška in Jerama poleg drugih dveh ali treh delegatov.

LESKOŠEK: Obrača se na referat, kjer se je poudarjalo, da se mora manjšina pokoriti večini. To je pa lepo, dokler se upošteva princip demokracije, pri kateri ne čuti manjšina krivice. Na zadnjem kongresu ni bilo baje smernic z ozirom na politično delovanje. Tudi danes tega noče biti. Z dnjle smo socialisti volili v nadi, da bodo opravljali socialistično delo, napravili so pa razcep sami, ne pa delegati, ki naj bi dali danes smernice za delo na strokovnem polju. Kako pa se danes moremo postaviti na stališče, da se podpiše izjava, da

se ne bo več napadalo? To ni prava pot, ta pot je nevarna. Omenja „neutrality“ in da se nista upoštevali obe SSJ. Poudarja, da se ne sme ena stran potiskati v ozadje, kakor se je zgodilo v koledarju SK, kjer so priporočali delavstvu le „Socialista“, „Napreja“ pa ne, čeprav ta tudi obstoji kot socialistični list na Slovenskem. Omenja, da se je v „Delavcu“ „Napreju“ večkrat napadal, drugi politični list pa nikoli ne. V tem vidi pristranost. Omenja v nadaljnjem glede funkcionarjev, ki so se eksponirali za politično stranko, kar se je zahtevalo vedno preje, kar se pa zahteva drugače danes v resoluciji. To točko v resoluciji smatra za nevarno in nesocialistično. Omenja potrebo volitev v Del. zbornico in bolniško blagajno. Strinja se s s. Jeramom popolnoma glede gospodarskih organizacij: omenja še teritorialno razdelitev savezov.

REJC: Načelno je treba načeti stvar, ki jo danes vsak vidi, t. j. stališče napram obema političnim strujama. Radi sličnega vprašanja je bil tudi zadnji kongres buren. Danes je v tem oziru tudi težak položaj. Odkar sta nastali dve politični stranki, se v medsebojnih bojih pozablja na nujnosti v strokovnih organizacijah. Pridružuje se mnenju s. Leskoška glede grupacij v strok. organizacijah.

CVAJNER [Medvode]. Članstvo, ki ga zastopa, zahteva ukinitve medsebojnih bojov obeh struj. Popravijo naj vse tisti, ki so ta razkol zakrivali. Konstatira slabi vpliv na podeželno delavstvo radi tega boja. Omenja Svetkovo grožnjo, ki jo je izustil pri svojem včerajšnjem poročilu, pri katerem je omenil, da bo v slučaju nezaupnice iz tega izhajal konsekvence. Take izjave smatra za nesocialistične. Istotako je Svetek grozil na člankem zborovanju njegove podružnice, s čimer pa se absolutno ne more strinjati. V drugem se strinja z Leskoškom in Rejcem.

ŠTERN (Črna). Obrača se tudi proti Svetkovi grožnji glede konsekvenc v slučaju nezaupnice. Navaja slučaj pri rudarjih, kjer je Svetek izjavil, če bodo vsi sklenili, da gre centrala Unije iz Zagorja, da bo on proti temu in ubogal ne bo. Konstatira, da se ves boj vodi preveč diplomatično in da ga navadni član na deželi ne more zapopasti.

AVSENIG (Jesenice). Če je človek zasledoval pisavo listov, bi mislil, da bo debata drugačna. Poziva delegate, da pridejo ven s kritiko. Omenja, kakor je grozil Svetek, da bo prišel na Jesenice odžgat Jerama. Tak način dela ne gre. Pisava „Delavca“ naj je na širšem internacionalnem temelju in bolj informativna. Poziva, naj se vse razčisti, kar je padlo očitkov proti posameznikom.

PETEJAN: Predlaga omejitev govornikov.

JERAM: Je za podaljšanje debate.

PETEJAN: Daje predlog radi ukinitve govorniške liste na glasovanje, ki se odkloni.

SELINŠEK: Je za razčistitev položaja radi cepitve na političnem polju. Ne strinja se tudi z izjavo radi konsekvenc v slučaju nezaupnice. Poudarja potrebo ločitve splošnih organizatoričnih od osebnih napak.

VARMOČNIK [Štore]: Kritizira pisavo v „Delavcu“, ki jo mora označiti za pristransko in zato v Štorah „SK“ ne zaupajo. Omenja slučaj, da je Svetek napravil taktično napako, ko je interveniral radi odpustitve nekega valjarja. Namesto, da bi se informiral in pustil poklicati zaupnika, je šel naravnost k ravnatelju. Radi tega ne zaupajo Svetku. Golmajer je nekoč na strokovnem shodu napadal s. Bernota, članstvo v Štorah pa noče imeti, da bi se mu kaj takega na strokovnem shodu vbijalo v glavo.

(Dalje prihodnjič.)

UTRINEK.

„Napreju“ bo zmagal zato, ker ga pišejo delavci sami. Pišite še bolj, da pride zmaga tem preje!

Enotno fronto bomo imeli, kadar bomo zanj zrel. Kaotični položaj po svetu ni nič drugega kakor odsev kaotičnega mišljenja vsakega povprečnega človeka. In nesloge je toliko zato, ker ni povprečni človek niti sam s seboj složen.

Socialist ni tisti, ki se trka na prsi in kliče: Jaz sem rdeč in boljši socialist kot tisti, ki so v organizaciji!

Socialist mora biti član socialistične organizacije in se udeleževati njenih bojov. Socialist mora biti agitator med svojimi tovariši, da pomaga povečati armado, ki se bojuje za njegove cilje. Kdor to izpolnjuje, sme reči, da je socialist.

Lastnik: „Sloga“, r. z. z. o. p.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Zvonimir Bernot

(v imenu pokr. odbora SSJ in KDZ.)

9. VIII. Tiskarna bratov Rumpr v Krškem. 1100

POZORI

Delavci kupujte kruh iz pekarnice

Iv. Oberžana.

Zahtevajte ga po vseh gostilnah, trgovinah in kavarnah. Točna postrežba. Se priporoča. Ivan Oberžan za Kresijo 12. Poleg gostilne Janžek v Celju.

Striženje samo 5 Din.

v brivnici

KOŠTOMAJ, CELJE: Prešernova 19. Elek. brusarna, brusi britve, škarje, gillette nože istotam

Bonboni, čokolada, pecivo

velika izbira, — solidna postrežba
Spretna trgovina s kanditli na debelo

Josip Vitek

Ljubljana Krekov trg 8
[zraven Mestnega doma.]

Delavci, pozor!

Moške obleke, elegantne in poceni, dobite — dokler traja zaloga — po najnižjih cenah od 425 Din dalje. Delavske hlače od 70 Din dalje. Naročila se izvršujejo točno in brzo po povzetju.

Oštroški i Kobeščak, Zagreb,

Petrinjska ul. 55.

L. Mikuš

= TVORNICA DEŽNIKOV IN SOLNČNIKOV =
v Ljubljani, Mestni trg šte. 15

priporoča svojo bogato zalogo
dežnikov v kakršnikoli veli-
— kosti po najnižji ceni. —

Čitajte naš tisk!

Našim rodbinam

priporočamo našo pravo doma-
čo **KOLINSKO** cikorkijo, izvrsten
pridatek za kavo.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA ŠTEV. 6

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

TISKOVINE

ZA ŠOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJŠE PLAKATE IN VABILA ZA VESELICE
LETNE ZAKLJUČKE

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA TISKANJE ČASOPISOV, KNJIG, BROŠUR ITD.

Stereotiplja

Litografija

V lastnem interesu

pazite, da dobite vedno davno preizkušeni
»Pravi« **FRANCKOV** kavni pridatek v zaboj-
čkih in ne kako ponaredba.

Na novi, rjavo-modro-beli etiketi se po-
sebnost jasno izražajo glavni znaki, a to so: ime
»Frank« in »kavni mlinček«.

»Pravi« **FRANCK** s mlinčkom zboljšuje in
povečuje vaše kavo!